

”KOHTAA MUT”
TOIMINTASUUNNITELMA 2019 (ESITYS)

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Toimintasuunnitelma 2019

Esitys Liittokokous 19.5.2018

Sisällys

Sisällys	2
Johdanto	3
Kuvaus toimintaympäristön muutoksista	3
Toiminnan painoalueet ja yhteenveto suunnitelmasta	3
Lukuohje suunnitelmaan	4
Vaikuttamistoiminta	6
Malike-toiminta	7
Oikeuksien valvonta	8
Osallisuuden edistäminen	9
Kansalaistoiminta	11
Yhdistysten tuki	11
Kehitysvammaisille nuorille ja aikuisille suunnattu toiminta.....	11
Aikuistyö	12
Mahti – aikuiset	12
Best Buddies -kaveritoiminta	13
Perheille ja läheisille suunnattu toiminta	13
Perhetyö	13
Mahti – perheet.....	14
Harvinaiset kehitysvammaryhmät	15
Vahvistu vanhempana -hanke (2017-2020)	15
Tuleva-verkkoauttamisen hanke (2018-2020)	16
Viestinnän kehittäminen	16
Talous	18
Apurahat	18
Varainhankinta	18
Talousarvioraami vuodelle 2019	18

Johdanto

Kuvaus toimintaympäristön muutoksista

Tulossa on useita tärkeitä laki- ja rakennemuutoksia. Jos ne toteutuvat suunnitellusti, ne tulevat voimaan asteittain seuraavan viiden vuoden aikana. Sote-uudistus ja maakuntauudistus muuttavat palvelurakenteita ja palvelun järjestämisen tapoja. Maakunnat aloittavat toimintansa jo vuonna 2019. Sote-alan järjestöiltä vaaditaan jatkossa vaikuttamista kolmella tasolla: kunnan, maakunnan ja valtion tasolla.

Vammaislainsäädännön uudistus on tulossa voimaan vuonna 2020. Uudistuksessa mm. yhdistetään nykyiset vammaispalvelulaki ja laki kehitysvammaisten erityishuollosta. Valmisteilla on myös muitakin tärkeitä uudistuksia.

Suomen taloustilanne on paranemassa, mutta kansantalouden matalasuhdanne kesti pitkään, melkein kymmenen vuotta. Valtion velkaantuminen jatkuu talouden noususuhdanteesta huolimatta. Sosiaaliturvaan viime vuosina tehdyt leikkaukset lisäävät köyhyyttä.

Kuntien järjestämissä vammaispalveluiden kilpailutuksissa alkaa olla piirteitä siirtymisestä hoivatoiminnan ajattelutavan suuntaan. Muiden pohjoismaiden kokemuksista tiedetään, että hyvä kehitys vammaispolitiikassa voi myös pysähtyä ja paluu laitoskulttuuriin on mahdollista. Yhdenvertaisuus- valtuutetun selvitykset ovat nostaneet aiempaa selvemmin esiin vammaisten ihmisten syrjinnän.

Liitossa on 180 jäsenyhdistystä, joista 160 on paikallisia yhdistyksiä. Näiden lisäksi Me Itse ry:n alla toimii 35 paikallista ryhmää. Jäsenyhdistysten toiminnassa yhteistyö on lisääntynyt ja toiminta on hieman aiempaa suunnitelmallisempaa. Monessa pienessä yhdistyksessä on vaikea löytää uusia vapaaehtoisia.

Ihmiset toimivat ja pitävät lisääntyvästi toisiinsa yhteyttä internetissä ja sosiaalisessa mediassa. Uusia vertaisryhmiä syntyy helposti jopa eri maissa asuvien ihmisten välille. Tiedon ja tuen etsintä internetistä on arkipäivää melkein kaikille. Sähköiset palvelut eivät ole kuitenkaan kaikille saavutettavia.

Kehitysvammaisuuden monimuotoisuutta on alettu ymmärtää hieman paremmin. Standardiratkaisujen sijaan on alettu huomata, että se mikä sopii yhdelle, ei sovi toiselle. Palveluissa ja niiden suunnittelussa korostetaan enemmän asiakaslähtöisyyttä ja yksilöllistä tai perheen tarvetta. Samalla lisääntyy tarve löytää keinoja perheiden ja kehitysvammaisten asiakkaiden tarpeiden esiin tuomiseen ja kuulemiseen.

Kehitysvammaisten palveluissa perinteiset ajattelutavat istuvat tiukassa ja muuttuvat hitaasti. Eriyttävät rakenteet ja toimintatavat erottavat asiakkaat muusta yhteisöstä ja rajoittavat valinnan mahdollisuuksia. Kehitysvammaisten ihmisten kohdalla osallisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ihan tavallisissakin asioissa on vielä kaukana.

Toiminnan painoalueet ja yhteenveto suunnitelmasta

Painotamme vuoden 2019 toiminnassa liiton strategian mukaisesti neljää aluetta:

1. vammaisten henkilöiden osallisuus ja täysivaltainen kansalaisuus
2. perheiden ja läheisten osallisuus ja tuki
3. jäsenyhdistyksille annettava tuki
4. koko järjestön toimintatapojen ja rakenteiden kehittäminen.

Huolehdimme, että jäsenistömme saa tietoa sote-uudistuksesta ja uudistuneen lainsäädännön vaikutuksista. Koulutamme kehitysvammaisia ihmisiä ja heidän läheisiään siten, että he saavat tietoa uudistuneen lainsäädännön tavoitteista ja tarkoituksesta sekä uudenlaisista palveluvaihtoehdoista.

Aloitamme jäsenistölle suunnatun koulutuskiertueen uudistuksista ja maakunnallisesta vaikuttamisesta. Järjestämme vuosien 2019 – 2020 aikana alueellisen koulutus- ja yhteistyöpäivän jokaisessa 18 maakunnassa.

Samalla kehitämme alueellisen vaikuttamisen rakennetta yhdessä yhdistysten kanssa. Vahvistamme lakimuutoksiin liittyen liiton jäsenille tarjoamaa koulutusta. Varaamme ja suuntaamme lisää voimavaroja tähän toimintaan vuodesta 2019 tai 2020 alkaen.

Pidämme esillä ja lisäämme jäsenistön ja alan työntekijöiden tietoa YK:n vammaissopimuksen mukaisista oikeuksista.

Vaikutamme erityisesti kehitysvammaisten ihmisten asumisen ratkaisuihin ja niiden kehittymiseen yksilöllisempään suuntaan YK:n vammaissopimuksen 19 artiklan mukaisesti.

Korostamme toiminnassa erityisesti lasten asemaan vaikuttamista. Rakennamme asiantuntijuutta lapsen oikeuksista ja vammaisten lasten tilanteesta. Edistämme lasten asiaa monessa toimintamuodossa, mm. lisäämme lasten osallistumismahdollisuuksia, etsimme keinoja vuorovaikutukseen ja kuulemiseen, nostamme esiin vammaisen lapsen sisarusten tarpeita ja tuemme perheiden jaksamista ja arjen hallintaa. Vaikutamme erityisen tuen oppilaiden osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen koulussa. Vaikutamme päätöksentekijöihin ja koulutusalan työntekijöihin kouluinklusion edistämiseksi.

Koulutamme kehitysvammaisia aikuisia osallisuudesta ja vaikuttamisesta omassa elämässä sekä jatkamme osallisuuskoulutuksien järjestämistä jäsenyhdistyksille.

Järjestämme kehitysvammaisille henkilöille selkokielisiä koulutuksia ja työpajoja, jotka nousevat vammaisten henkilöiden tarpeista ja jotka lisäävät osallistujien itsetuntemusta ja itseluottamusta.

Perhetyössä nostamme vanhempien asiantuntijuutta oman lapsen ja perheiden asioissa, mutta myös laajemmin yhteiskunnassa tuen ja palveluiden kehittämisessä. Etsimme kehitysvammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten perheitä hyödyttäviä alueellisia ja paikallisia toiminnan muotoja yhdessä jäsenyhdistysten kanssa.

Kehittämishankkeiden kautta

- kehitämme uusia verkkoauttamisen muotoja erityisesti niille perheille, joiden kehitysvammaisen nuori on itsenäistymisvaiheessa.
- jatkamme vanhemmuuden taitoja edistävien tuen muotojen kehittämistä perheille, joissa vanhemmilla tai vanhemmalla itsellään on kehitysvamma.
- aloitamme uuden koulutus- ja kehittämishankkeen kehitysvammaisten ihmisten arjen neuvokkuuden tukemiseksi ja kokemusasiantuntijuuden esille tuomiseksi tuen ja palveluiden maakunnallisessa kehittämisessä.

Yhdistyksille annettavassa tuessa painotamme

- kehitysvammaisten henkilöiden aktiivista roolia ja alueellista Me Itse -yhteistyötä
- yhdistysten alueellisen vaikuttamisen lisäämistä ja yhdistysten keskinäisen yhteistyön lisäämistä.

Kehitämme Tukiliiton rakenteita ja valmistelemme sääntömuutoksia ja uudistuksia

- alueelliseen järjestörakenteeseen, jotta voimme vastata paremmin maakuntauudistuksen haasteisiin ja mahdollisuuksiin
- liiton päätöksentekorakenteeseen.

Lukuohje suunnitelmaan

Toimintasuunnitelma on laadittu niin, että toiminnalla voidaan **toteuttaa liiton strategiaa 2017–2020.**

Johdannon jälkeen suunnitelman rakenne noudattaa selkeyden ja läpinäkyvyyden vuoksi liiton **rahoituksen rakennetta**: kohdennetuilla valtionavustuksilla tehtävä toiminta on esitetty jokainen erikseen, oman otsikon alla. Useimpien otsikoiden alla käsitellään vain otsikossa nimettyä yhtä rajattua toimintamuotoa, jolle on saatu valtionavustus.

Otsikon alla kuvataan **samaa toimintaa kolmesta näkökulmasta**: toiminnan tavoitteet, toiminnan sisältö ja toiminnan tulokset.

Koko toiminnan painoalueet ja kehittämisen suuntaviivat esitetään alun Johdannossa kohdassa ”Toiminnan painoalueet ja yhteenveto suunnitelmasta”.

Vaikuttamistoiminta

Tavoitteet

Kehitysvammaisten ihmisten asumisen vaihtoehdot monipuolistuvat ja ottavat huomioon ihmisten yksilölliset avun ja tuen tarpeet.

Kehitysvammaisten ihmisten asumisen ratkaisut kehittyvät yksilöllisempään suuntaan ja ovat enemmän YK:n vammaissopimuksen 19 artiklan mukaisia.

Toimijoiden tietoisuus kouluinkluusiosta ja sen esteistä lisääntyy.

Jäsenistömme saa tietoa sote-uudistuksen vaikutuksista kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä elämään. Jäsenyhdistyksemme saavat valmiuksia alueelliseen vaikuttamiseen uudessa maakuntamallissa.

Tukiliiton näkemyksiä kehitysvammaisille ihmisille tärkeistä asioista saadaan julkiseen keskusteluun.

Toiminnan sisältö ja toteutus

Osallistumme sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristöministeriön kanssa toteuttavaan yhteistyöhön, jolla edistetään Kehitysvammaisten asumisen ohjelman (Kehas) tavoitteita, erityisesti asumisratkaisuiden monipuolistamista ja kotiin saatavien palveluiden kehittämistä.

Jatkamme yhdessä vammaisjärjestöjen verkoston kanssa vaikuttamista, jotta elämänmittaisten vammaispalveluiden kilpailuttaminen julkisina hankintoina lopetettaisiin.

Edistämme kouluinkluusiota osana Tavoite24-verkoston. Vaikutamme päätöksentekijöihin ja koulutusalan työntekijöihin sekä asiantuntijoihin kouluinkluusion esteiden poistamiseksi mm. vaikuttamisviestinnän ja koulutuksen avulla.

Vahvistamme neuvontaa ja koulutusta sote-uudistuksen ja lakimuutosten vaikutuksista kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä arkeen. Suuntaamme jäsenistöä palvelemaan koulutukseen lisävoimavaroja vuodesta 2019 tai 2020 alkaen mm. palkkaamalla yhden työntekijän lisää.

Vahvistamme alueellisen vaikuttamisen koordinoitua ja tukea 2019 - 2020. Tuotamme yhteistä sisältöä, jota alueellisessa vaikuttamisessa voidaan hyödyntää.

Nostamme viestinnän keinoin esille muun muassa sote-uudistukseen liittyviä kysymyksiä sekä osallistumme julkiseen keskusteluun ajankohtaisista kehitysvammaisia ihmisiä koskevista aiheista.

Tulokset ja vaikutukset

Kehitysvammaisten ihmisillä on paremmat mahdollisuudet valita itselleen soveltuvia asumisratkaisuja ja heidän elämänlaatunsa kohenee.

Kouluinkluusion esteitä saadaan vähennettyä.

Kehitysvammaisilla ihmisillä ja heidän perheillään on käytössä oikea ja ajantasainen tieto sote-uudistuksen vaikutuksista heidän palveluihinsa. Jäsenyhdistyksemme pystyvät vaikuttamaan alueellisesti kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä palveluihin maakunnissa.

Kehitysvammaisille ihmisille tärkeät asiat tulevat paremmin yleiseen tietoisuuteen.

Malike-toiminta

Tavoitteet

Malikkeen toiminnan tavoitteena on tarjota osallistumisen mahdollisuuksia vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille, sekä vaikuttaa heidän osallistumistaan ja osallisuuttaan edistäviin asioihin.

Toiminnan sisältö ja toteutus

Toiminnan kärkenä on vaikuttaa vaativan erityisen tuen oppilaiden yhdenvertaisuuteen ja osallisuuteen koulussa. Vaikuttamisen tueksi on haettu Opetushallituksen hankerahaa yhteistyössä Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa. Hankkeen keinoin lisätään opetustoimen henkilöstön osaamista inklusiivisen liikunnan opetuksessa sekä liikunnallisen koulupäivän toteuttamisessa neljän koulutuksen avulla. Hanke toteutetaan, mikäli rahoitus myönnetään.

”Kaikki liikkuu”-kärry kiertää -toimintamallin tavoitteena on lisätä koululaisten osallistumista koululiikuntaan, välituntileikkeihin ja koulun retkiin. Samalla myös opetustoimen henkilöstö saa vinkkejä kaikkien koululaisten osallistumiseen.

Liikettä päivääni - tukea omiin valintoihin -toimintamallin kehittämistä jatketaan vaikeasti vammaisten päivätoimintaan yhteistyössä Tukiliiton osallisuustiimin kanssa. Tavoitteena on etsiä uusia ideoita osallisuuden ja toimijuuden tukemiseen. Yhteistyökumppaneina ovat kolme päivätoimintayksikköä eri puolilta maata.

Vakiintuneen toiminnan osalta järjestämme Ulos talosta, pois pihasta toimintavälinekoulutusta vaikeasti vammaisten henkilöiden lähi-ihmisille, ammattilaisille ja opiskelijoille. Järjestämme toiminnallisia kursseja ja toimintavälineiden kokeilutapahtumia vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille perheineen sekä heidän lähi-ihmisilleen. Toimintavälineiden kokeilutapahtumat perustuvat verkostojen yhteistyöpyyntöihin ja ne suunnitellaan yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Alueellista yhteistyötä painotamme Itä-Suomen alueelle.

Tuotamme materiaalia ja pidämme erilaisissa verkostoissa asiantuntijapuheenvuoroja vaikeasti vammaisten ihmisten osallistumismahdollisuuksien ja osallisuuden edistämiseksi sekä tiedotamme kohderyhmän kokemuksista. Neuvomme ja ohjaamme toimintavälineiden käytössä ja hankinnassa, teemme toimintavälineiden tuotekehitysyhteistyötä, tarjoamme toimintavälineiden vuokrausta ja toimimme Välineet.fi -verkostossa.

Toimintaa toteutetaan valtakunnallisesti eri puolella Suomea. Toiminnasta vastaavat seitsemän vakituista työntekijää, yhteistyössä verkostojen kanssa.

Tulokset ja vaikutukset

Opetushenkilöstölle suunnatut koulutukset ja toimintavälineperäkärry lisäävät opetushenkilöstön tietoa liikunnallisen koulupäivän toteuttamisesta sekä käytännön osaaminen ja kokemus liikkumisen apu- ja toimintavälineiden käytöstä koulun toiminnassa lisääntyä.

Ulos talosta, pois pihasta -toimintavälinekoulutuksissa osallistujat saavat uutta tietoa, ideoita ja kokemuksia vaikeasti vammaisten lasten ja aikuisten osallistumisen mahdollisuuksista. Koulutukset muuttavat osallistujien toimintatapoja ja osallistujat lisäävät omassa toimintaympäristössään vaikeasti vammaisten osallistumisen mahdollisuuksia. Koulutukset synnyttävät uusia alueellisia verkostoja tukemaan vaikeasti vammaisten henkilöiden osallistumista.

Toiminnalliset kurssit edistävät perheen yhteisiä osallistumisen mahdollisuuksia ja lisäävät perheen jaksamista. Kurssit tuovat vaikeasti vammaisten osallistujien arkeen vaihtelua ja sosiaalisia suhteita. Osallistujat saavat uusia kokemuksia, käsitys omista voimavaroista ja mahdollisuuksista lisääntyy. Perheenjäsenten ja lähi-ihmisten käsitys vaikeasti vammaisen osallistujan voimavaroista ja mahdollisuuksista lisääntyy. Kurssit lisäävät rohkeutta käyttää ja vuokrata toimintavälineitä sekä edistävät omien välineiden hankintaa.

Toimintavälineiden kokeilutapahtumat lisäävät tietoa eri toimintavälineistä ja niiden mahdollisuuksista. Tapahtumat edistävät perheen yhteisiä osallistumisen mahdollisuuksia ja vaikeasti vammaiset osallistujat saavat uusia kokemuksia. Ne lisäävät rohkeutta käyttää ja vuokrata toimintavälineitä.

Toimintavälineiden vuokraus lisää toimintavälineiden kokeilumahdollisuuksia ja edistää henkilökohtaisten toimintavälineiden hankintaa.

Asiantuntijapuheenvuorot lisäävät tietoa vaikeavammaisten osallistumisen ja osallisuuden mahdollisuuksista ja nostavat esiin vaikeasti vammaisten ihmisten tarpeita ja odotuksia. Niiden avulla tavoitetaan uusia ammattilaisia, opiskelijoita ja lähi-ihmisiä säännöllisen tiedotuksen piiriin.

Oikeuksien valvonta

Tavoitteet

Jäsenistömme ja kehitysvamma-alan työntekijät saavat lisää tietoa YK:n vammaissopimuksen mukaisista oikeuksista, erityisesti itsemääräämisoikeudesta, osallisuudesta ja asumisesta.

Lakineuvontaan yhteyttä ottavat ja kotisivuillamme vierailevat kehitysvammaiset ihmiset läheisineen ja alan työntekijät saavat ajankohtaisen ja laadukkaan juridiseen osaamiseen ja käytännön arjen tuntemukseen perustuvan tiedon ja yksilöllisen neuvonnan kehitysvammaisten ihmisten oikeuksista ja palveluista.

Uudistuva vammaisten henkilöiden palveluita ja oikeuksia koskeva lainsäädäntö (erityisesti itsemääräämisoikeuslainsäädäntö, uusi vammaislaki ja sote- ja asiakasmaksulainsäädäntö) ja niiden toimeenpano vahvistavat kehitysvammaisten ihmisten itsemääräämisoikeutta, huomioi heidän erityistarpeensa ja turvaa oikeuden apuun ja tukeen.

Vammaisten henkilöiden palvelut vastaavat mahdollisimman hyvin kehitysvammaisten ihmisten yksilöllisiin avun ja tuen tarpeisiin.

Toiminnan sisältö ja toteutus

Annamme tietoa viestintäkanavissamme ja koulutamme jäsenistöä ja kehitysvamma-alan työntekijöitä YK:n vammaissopimuksen sisällöistä. Korostamme erityisesti itsemääräämisoikeuteen, osallisuuteen ja asumiseen liittyviä artikloita. Seuraamme YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean soveltamiskäytäntöä ja tiedotamme keskeisistä linjauksista. Tuemme Me Itse ry:tä YK-sopimuksen mukaisten keskeisten oikeuksien edistämässä muun muassa osallistumalla asiantuntijana heidän järjestämiinsä tilaisuuksiin.

Lakineuvontatoiminnassa korostamme erityisesti YK:n vammaissopimuksen merkitystä sekä itsemääräämisoikeutta ja valinnan mahdollisuuksia. Aluehallintovirastojen kanssa kehitysvammahuollon

viranhaltijoille ja muille ammattilaisille järjestämillämme yhteistyöpäivillä tuomme esiin merkittävistä lainsäädännön uudistuksista kuten uudesta vammaislaista, itsemääräämisoikeuslaista sekä valinnanvapaudesta.

Täydennämme nettisivujamme keskittyen erityisesti Tuki ja neuvot -osioon ja uudistuvan lainsäädännön huomioimiseen. Kehitämme lainsäädännön muutokset huomioiden myös sosiaaliturvaopastamme ja muita omia sekä yhteistyössä tehtäviä oppaita.

Vuonna 2019 valmistaudutaan jo uuden palvelurakenteen ja vammaislain, itsemääräämisoikeuslain, valinnanvapauden sekä uudistuneen asiakasmaksulainsäädännön voimaantuloon. Vaikutamme uusien lakien sisältöihin siltä osin, kuin niiden valmistelu ja käsittely eduskunnassa ovat vielä kesken. Tuemme viranomaisten toimeenpanotyötä ja vaikutamme esimerkiksi lainsoveltamisoppaiden sisältöön.

Vammaislakia uudistettaessa korostamme kehitysvammaisille henkilöille tärkeimpiä palveluita kuten asumista, henkilökohtaista apua, valmennusta ja tukea sekä lyhytaikaista huolenpitoa. Itsemääräämisoikeuslainsäädännön osalta korostamme itsemääräämisoikeuden vahvistamista, sopivien palveluiden ensisijaisuutta sekä rajoitustoimenpiteiden käytön viimesijaisuutta. Pidämme näkyvästi esillä oikeutta tehdä valintoja ja saada tukea päätöksentekoon.

Koulutamme kehitysvammaisia ihmisiä ja heidän läheisiään sekä mahdollisuuksien mukaan myös alan ammattilaisia siten, että he saavat tietoa uudistuneen lainsäädännön tavoitteista ja tarkoituksesta sekä uudenlaisista palveluvaihtoehdoista. Tiedotamme uudistuksista monin tavoin.

Tulokset ja vaikutukset

Tietoisuus YK-sopimuksesta lisääntyy ja pitkällä aikavälillä sopimukseen perustuvat oikeudet (itsemääräämisoikeus ja osallisuus sekä muun muassa asumiseen liittyvä valinnanvapaus) alkavat vähitellen toteutua kehitysvammaisten ihmisten arjessa.

Kehitysvammaiset ihmiset läheisineen pystyvät Tukiliitosta saamansa tiedon ja tuen avulla puolustamaan kehitysvammaisten ihmisten oikeuksia muutospaineissa esimerkiksi estämällä toimimattomia asumisratkaisuja, lainvastaisia rajoitustoimenpiteitä sekä toimeentuloa uhkaavia asiakasmaksuja. Kehitysvamma-alan ammattilaisille suunnatun tiedottamisen, kouluttamisen ja yksilöllisen neuvonnan tuloksena palvelujärjestelmä vastaa paremmin kehitysvammaisen ihmisten avun ja tuen tarpeisiin.

Uudistuvaa lainsäädäntöä ja palvelurakennetta toimeenpaneavat viranomaiset ja päättäjät ymmärtävät ja ottavat aiempaa paremmin huomioon kehitysvammaisten ihmisten erityistarpeet. Lain soveltajat ymmärtävät uuden itsemääräämisoikeuslain tavoitteet ja keskeisen sisällön, minkä seurauksena itsemääräämisoikeus vähitellen vahvistuu ja kehitysvammaiset ihmiset saavat paremmin tukea omaan päätöksentekoonsa.

Aluehallintovirastojen kanssa järjestettävien yhteistyöpäivien sekä muun valvontaviranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön tuloksena kehitysvamma-alan ammattilaisilla on ajantasaista tietoa uudistuvasta lainsäädännöstä ja hyvistä käytännöistä. Näin ammattilaiset osaavat paremmin ottaa huomioon kehitysvammaisten ihmisten erityistarpeet.

Osallisuuden edistäminen

Tavoitteet

Tavoitteena on parantaa kehitysvammaisten ihmisten osallisuuden ja kansalaisuuden toteutumisen edellytyksiä.

Toiminnan sisältö ja toteutus

Koulutamme kehitysvammaisia aikuisia osallisuudesta ja vaikuttamisesta omassa elämässä sekä jatkamme osallisuuskoulutuksien järjestämistä jäsenyhdistyksille.

Kehitämme osallisuuden toteutumista päivätoimintayksiköissä yhteistyössä Tukiliiton Malike-toiminnan sekä eri päivätoimintayksiköiden kanssa.

Koulutamme tilausten mukaan aiheista kehitysvammaisten ihmisten osallisuus ja kansalaisuus yhteiskunnassa, jäsenten yhdenvertainen osallisuus yhdistystoiminnassa, kehitysvammaisen perheenjäsenen osallisuus perheessä ja nuoren itsenäistyminen, työ- ja päivätoiminnan kehittäminen sekä palkkatyöllistymisen mahdollisuudet.

Osallistumme aktiivisesti valittujen yhteistyöverkostojen toimintaan kuten KVANK Työn ja päivätoiminnan valiokuntaan ja sen mahdollisiin alatyöryhmiin, Vammaisfoorumin Työllisyysryhmään, Lastensuojelun Keskusliiton osallisuuden edistämisen neuvottelukuntaan, Opinnoista töihin nivelvaiheen tuen - yhteistyöryhmään ja hankkeiden ohjausryhmiin.

Annamme neuvontaa työ- ja päivätoimintaa, palkkatyöllistymisestä, jatko-opintoja, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kansalaisuutta koskevissa kysymyksissä.

Viestinnässämme painotamme yhdenvertaisuuden ja osallisuuden näkökulmaa. Viestimme vuonna 2019 ovat osallistumisen ja osallisuuden erot sekä kansalaisyhteiskunnassa toimiminen.

Tulokset ja vaikutukset

Koulutuksien tuloksena osallistuja saa perustellun tiedon ja Tukiliiton näkökulman koulutuksen aiheesta.

Verkostoyhteistyön tuloksena teemme laajapohjaisempia ja vaikuttavampia lausuntoja, pystymme olemaan mukana useammassa tapahtumassa kuin pelkästään omana toimintanamme pystyisimme. Verkostojen muut toimijat saavat tietoa kehitysvammaisuudesta ja me saamme tietoa ja näkemystä oman työmme pohjaksi.

Neuvonnan tuloksena neuvoa kysyvät saavat ajankohtaista tietoa ja Tukiliiton näkemyksen kehitysvammaisten ihmisten työ- ja päivätoimintaa, palkkatyöllistymisestä, jatko-opintoja, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kansalaisuutta liittyvissä kysymyksissä.

Viestinnän tuloksena lukija / kuulija saa perustellun tiedon ja Tukiliiton näkemyksen osallisuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Lukija / kuulija erottaa toisistaan osallistumisen ja osallisuuden sekä saa tiedon kansalaisyhteiskunnassa toimimisen mahdollisuuksista.

Kansalaistoiminta

Yhdistysten tuki

Tavoitteet

Jäsenyhdistykset saavat tietoa toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista ja tukea toimintansa kehittämiseen. Strategian mukaisesti vahvistamme kehitysvammaisten henkilöiden aktiivista roolia ja alueellista Me Itse -yhteistyötä, tuemme alueellista vaikuttamista ja yhdistysten keskinäistä yhteistyötä.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Järjestämme valtakunnallisia ja verkossa tapahtuvia koulutuksia ajankohtaisista teemoista, kuten tuen ja palveluiden sekä järjestön toimintaan liittyvistä muutoksista.
- Järjestämme vuosina 2019 – 2020 alueellisen yhdistystoimijoiden koulutuksen kaikissa maakunnissa.
- Tarjoamme tilattavia koulutuspaketteja useista teemoista sekä yleiskielellä että selkokielellä.
- Annamme neuvontaa ja ohjaamme yhdistysten kehittämis- ja vaikuttamisprosesseja.
- Viestimme yhdistysten toimintaan liittyvistä asioista monikanavaisesti ja tuemme yhdistyksiä tuomaan esille hyviä käytäntöjään ja jakamaan kokemuksiaan.
- Järjestämme kehitysvammaisten teemaviikon kampanjan.
- Tarjoamme keskitettyä jäsenrekisteri- ja jäsenmaksupalvelua.
- Tuemme taloudellisesti yhdistysten yhteistyössä järjestämään toimintaan.

Tulokset ja vaikutukset

Jäsenistön tiedot tuesta ja palveluista lisääntyvät ja he pystyvät paremmin vaikuttamaan omaan tilanteeseensa.

Yhdistysten valmiudet vaikuttamistyöhön lisääntyvät.

Yhdistykset tunnistavat toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja suuntaavat toimintaansa uudelleen.

Yhdistysten verkostoituminen toisten tukiyhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa lisääntyy ja tapahtuu paikallisyhdistysten suunniteltuja yhdistymisiä.

Vammaisille henkilöille tarjoutuu uudenlaisia vapaaehtoistyön mahdollisuuksia jäsenyhteisöissä.

Kehitysvammaisille nuorille ja aikuisille suunnattu toiminta

Tukiliiton nuorille ja aikuisille kehitysvammaisille suunnatussa toiminnassa nostetaan esille vammaisten ihmisten vertaisuus ja asiantuntijuus. Tämä voi toteutua eri toiminnoissa eri tavalla: ohjaajaparityöskentelynä, vertaisohjaajana tuetuilla lomilla tai asiantuntijatehtävissä sote-vaikuttamisessa. Toiminnassa huomioidaan vaikeimmin kehitysvammaisten henkilöt. Heidän osallistumismahdollisuuksiinsa toimintaan mahdollistetaan esimerkiksi käyttämällä puhetta tukevia tai korvaavia kommunikaatiomenetelmiä ja tiedottamalla henkilökohtaisesta avusta.

Aikuistyö

Tavoitteet

Saavutettava koulutustoiminta edistää osallistujien itsetuntemusta ja itseluottamusta, mahdollisuutta osallistua omaa elämää koskeviin päätöksiin ja kykyä toimia aktiivisesti lähiympäristössä.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Järjestämme kehitysvammaisille henkilöille selkokielisiä koulutuksia ja työpajoja, jotka nousevat vammaisten henkilöiden tarpeista.
- Järjestämme tuettuja lomia yhdessä lomajärjestöjen kanssa sekä kehitämme niiden sisältöä ja rakennetta.
- Käytämme koulutuksissamme teatteri-ilmaisua, valokuvausta sekä muita kulttuurin keinoja.
- Edistämme kehitysvammaisten ihmisten tietoverkon käyttöä mm. tarjoamalla jäsenistölle selkokielisiä koulutuksia ja tuottamalla julkaisuja.
- Mallinamme koulutusta ja ryhmätoimintaa, teemme verkkomateriaalia ja levitämme toimintamalleja myös muiden toimijoiden käyttöön.
- Toimimme laajasti verkostoissa: keskeisiä yhteistyökumppaneitamme ovat kulttuurialan toimijat, lomajärjestöt, Me Itse -yhdistys paikallisine ryhmineen sekä puhevamma-alan järjestöt.

Tulokset ja vaikutukset

Koulutukset vahvistavat kurssilaisten itsetuntemusta lisäävät osallistujien sosiaalisia taitoja ja sosiaalisia suhteita.

Vaikuttamiskoulutuksissa osallistujien käsitys vaikuttamisen tavoista lisääntyy ja he uskaltavat rohkeammin käyttää osaamistaan.

Koulutuskäytännöt ja verkkomateriaalit leviävät järjestön ulkopuolelle.

Mahti – aikuiset

Tavoitteet

Valmennusprosessi ja muut tuen muodot edistävät osallistujien taitoja ja mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämään ja arkeen. Tuotettu tieto kehitysvammaisten henkilöiden kokemuksista ja tarpeista leviää ja tavoittaa tukea tuottavat tahot.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Toteutamme nuorille ja aikuisille vammaisille henkilöille kurssimuotoisen valmennusprosessin, johon osallistuvat myös kurssilaisten lähi-ihmiset.
- Etsimme kohderyhmiä, jotka hyötyvät pitkäkestoisesta ja ryhmämuotoisesta valmennuksesta.
- Kehitämme verkkovertaistukea vammaisille ja lähi-ihmisille.
- Kokoamme ja levitämme kurssilaisten tuottamaa kokemustietoa ja valmennusprosesseissa kehitettyjä käytäntöjä.
- Kokoamme tietoa ja hyviä käytäntöjä kehitysvammaisten henkilöiden kommunikaation ja vuorovaikutuksen kysymyksistä.
- Teemme vaikuttamistoimintaa yhdessä puhevammajärjestöjen kanssa.
- Tarjoamme jäsenyhdistyksille koulutuksia kehitysvammaisten henkilöiden kommunikaatiosta ja vuorovaikutuksen tukemisen keinoista.

Tulokset ja vaikutukset

Aikuiset kehitysvammaiset osallistujat löytävät vahvuuksiaan ja parantunut minäkäsitys edistää osallistujien elämänhallinnan tunnetta ja luo rohkeutta elämän eri osa-alueille. Lähi-ihmiset aktivoituvat tukemaan vammaisten henkilöiden omia valintoja ja päätöksiä. Tuki ja palvelut kehittyvät käyttäjälähtöisemmäksi.

Best Buddies -kaveritoiminta

Tavoite

Toiminta edistää kehitysvammaisten henkilöiden ja vammattomien nuorten ja aikuisten tasavertaista kohtaamista vapaa-ajan toiminnassa Tampereen ja Jyväskylän alueilla.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Yhdistämme kaveripareja kehitysvammaisista ja vammattomista nuorista ja aikuisista.
- Järjestämme kaikille avoimia Kohtaa mut -tapahtumia, joita vapaaehtoiset ovat suunnittelemassa ja toteuttamassa.
- Tuemme kunnallisia nuorisopalveluita kehittämään toimintansa saavutettavuutta ja inklusiivisuutta sekä ottamaan toimintaansa mukaan kehitysvammaisia nuoria.
- Koulutamme jäsenyhteisöjämme kaveritoiminnan käynnistämässä ja tuetun vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista.
- Viestimme vapaaehtoistoiminnan merkityksestä.

Tulokset ja vaikutukset

Kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten ja aikuisten yhteinen tekeminen lisääntyy ja vammaiset ihmiset saavat mahdollisuuksia toimia vapaaehtoisina. Syntyy uusia kaveripareja ja inklusiivisia Kohtaa mut -tapahtumia. Nuorisopalveluiden toimintaan osallistuu kehitysvammaisia nuoria aikaisempaa enemmän. Tukiyhdistykset käynnistävät kaveritoimintaa.

Perheille ja läheisille suunnattu toiminta

Perheille suunnatussa toiminnassa keskeistä on vanhempien asiantuntijuuden esille nostaminen oman lapsen ja perheiden asioissa, mutta myös laajemmin yhteiskunnassa tuen ja palveluiden kehittämisessä. Toiminnassa huomioidaan perheiden monimuotoistuminen, läheisten merkitys perheiden hyvinvoinnille ja lasten kokemusten kuuleminen. Kehittämistoimintaa tehdään perhelähtöisesti esimerkiksi palvelumuotoilun keinoja käyttäen.

Perhetyö

Tavoite

Perhetyön tavoitteena on edistää vanhempien voimaantumista ja lasten kuulemistä ja osallisuutta. Perhetyössä etsitään kehitysvammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten perheitä hyödyttäviä alueellisia ja paikallisia toiminnan muotoja yhdessä jäsenyhdistysten kanssa.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Järjestämme vammaisten lasten perheille ja heidän läheisilleen suunnattuja kursseja, koulutuksia ja tapahtumia.
- Verkostoidumme muiden järjestöjen ja julkisen sektorin kanssa, jotka tuottavat lapsiperheiden matalankynnyksen toimintaa perhekeskusten kehittämiseen liittyvissä kohtaamispaikoissa.
- Edistämme jäsenyhdistystemme ja muiden vammaisten lasten perheiden kanssa toimivien yhdistysten alueellista ja paikallista yhteistoimintaa ja tuemme niitä liittymään kohtaamispaikkojen toimintaan.
- Tuemme yhdistyksiä synnyttämään lapsiperhetoimintaa viestimällä hyvistä käytännöistä, tukemalla toiminnan käynnistymistä ja jakamalla taloudellista tukea.
- Tuotamme keinoja ja esimerkkejä vammaisten lasten näkemysten ja mielipiteiden kuulemiseen ja osallisuuden lisäämiseen.
- Osallistumme Erityinen sisarus -projektin toteuttamiseen.

Tulokset ja vaikutukset

Perheet kokevat saavansa vertaistukea, vahvistusta oman perheen asioiden hoitamiseen ja vaikuttamistyöhön.

Vammaisten lasten ja heidän sisarustensa näkemysten ja kokemusten kuuleminen ja huomioon ottaminen lisääntyy.

Syntyy toimivia perheitä palvelevia toimintamuotoja alueille.

Toimijoiden yhteistyö alueilla tiivistyy ja jäsenyhdistyksemme ovat mukana verkostoissa.

Mahti – perheet

Tavoitteet

Valmennusprosessi vahvistaa vanhemmuuden taitoja ja perheen vuorovaikutusta sekä lisää puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiokeinojen käyttöä. Tuotettu tieto perheiden kokemuksista ja tarpeista leviää ja tulee tukea ja palveluita tuottavien tahojen käyttöön.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Toteutamme perheille kurssimuotoisen valmennusprosessin.
- Etsimme valmennusprosessiin perheitä, joilla on erityisiä tarpeita perheen vuorovaikutuksen tukemiseen, esimerkiksi vaikeimmin kehitysvammaisia lapsia ja heidän perheitään.
- Kehitämme verkkovertaistukea ja muita tuen muotoja perheille ja heidän läheisilleen.
- Tuotamme kokemustietoa ja käytäntöjä toiminnan kehittämiseen ja viestimme siitä laajasti.
- Kokoamme tietoa kuntoutuspalveluista ja vaikutamme niissä tapahtuviin muutoksiin.
- Teemme yhteistyötä perheiden asioissa muiden järjestötoimijoiden kanssa.
- Osallistumme Kehitysvammaisten Palvelusäätiön Loiste-hankkeen toteutukseen.

Tulokset ja vaikutukset

Valmennusprosessiin osallistuvien perheiden tiedot ja keinot vuorovaikutuksesta ja palveluista lisääntyvät. Perheen jaksaminen ja arjen hallinta paranevat.
Vertaistuki kursseilla ja koulutuksissa koetaan voimaannuttavana.
Kokemustietoa, materiaaleja ja toiminnan tuloksia hyödynnetään vaikuttamistyössä, viestinnässä ja vertaistukitoiminnan kehittämisessä.

Harvinaiset kehitysvammaryhmät

Harvinaisille kehitysvammaryhmille suunnatun toiminnan tavoitteena on mahdollistaa perheiden vertaistuki, tukea diagnoosikohtaisten yhdistysten ja verkostojen toimintaa sekä tuottaa kokemustietoa harvinaisista kehitysvammoista.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Järjestämme harvinaisille ryhmille perheiden vertaistapaamisia. Tapaamiset suunnitellaan ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä diagnoosikohtaisen yhdistyksen tai perheiden ryhmän kanssa.
- Järjestämme yhdessä lomajärjestön kanssa tuettuja lomia, joissa mahdollistuu perheiden vertaistuki ja kaikkien perheen lasten osallistuminen lomapaikan ohjelmaan.
- Tuotamme kotisivuillemme kokemustietoa ja perheiden tarinoita harvinaista kehitysvammaryhmistä.
- Teemme tiivistä yhteistyötä muiden järjestöjen ja erikoissairaanhoidon kanssa harvinaisasioissa.
- Kehitämme harvinaisten ryhmien toimintaa muun perheille suunnatun toiminnan kanssa.

Tulokset ja vaikutukset

Vanhempien jaksaminen paranee ja perheiden arki helpottuu keskusteluiden ja kokemustenvaihdon myötä.
Perheet tutustuvat toisiinsa ja syntyy uusia verkostoja.
Diagnoosikohtaisten yhdistysten ja verkostojen toiminta aktivoituu ja ne tavoittavat uusia perheitä.
Vammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä kokemukset tulevat kuulluksi harvinaisille ryhmille suunnatuissa julkisissa palveluissa.

Vahvistu vanhempana -hanke (2017 – 2020)

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena kehittää vanhemmuuden taitoja edistäviä tuen muotoja perheille, joissa vanhemmilla tai vanhemmalla on kehitysvamma tai samankaltaista tuen tarvetta. Vuoden 2019 painopiste hankkeessa on hyväksi havaittujen käytäntöjen juurruttamisen käynnistyminen.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Toteutamme yhden pidemmän valmennusprosessin ja muita tuen muotoja, joita on kehitetty edellisenä vuonna.
- Mallinamme ja juurrutamme edellisenä vuonna hyväksi todettuja toimintamuotoja.
- Kehitämme edelleen verkkovalmennusta huomioiden perheiden lähipiiri.

- Kokemusasiantuntija tiimi toimii aktiivisesti toiminnan kehittämisen tukena.
- Olemme esillä erilaisissa tapahtumissa ja markkinoimme toimintaamme perheitä kohtaaville ammattilaisille ja järjestöille.
- Tuotamme tietoa kohderyhmän kokemuksista, esimerkiksi artikkeleina tai kokemustarinoina.
- Osallistumme Eväitä elämään -hankeohjelmaan.

Tulokset ja vaikutukset

Vanhemmat kokevat saavansa vahvistusta vanhemmuudelleen ja vuorovaikutus lähipiirin kanssa lisääntyy.

Perheet voimaantuvat hankemaan ja käyttämään palveluita, myös kaikille lapsiperheille suunnattuja tuen muotoja.

Syntyy järjestötoimintaan sopivia perheitä palvelevia tuen muotoja, kuten verkkovalmennusta, terapeuttisia menetelmiä, perhetyön ja vanhemmuuden tuen käytäntöjä.

Tietoisuus kohderyhmän perheiden tarpeista ja kokemuksista lisääntyy.

Tuleva-verkkoauttamisen hanke (2018 – 2020)

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kehittää verkkoauttamisen muotoja, jotka lisäävät vanhempien kykyä tukea nuorensa itsenäistymisprosessia sekä mahdollisuuksia toimia muuttuvassa tuen ja palveluiden kentässä.

Toiminnan sisältö ja toteutus

- Kehitämme verkossa toteutettavia koulutuskokonaisuuksia, jotka liittyvät nuoruusikään tai palvelujärjestelmän ja vammaislainsäädännön muutokseen.
- Kehitämme vapaaehtoisten verkkovertaistukihenkilöiden koulutusmallin. Koulutus toteutetaan osittain verkossa ja osittain viikonlopputapaamisina.
- Kokeilemme ja käynnistämme vapaaehtoisten avulla erilaisia verkkovertaistuen- ja avun muotoja perheille, joiden perheenjäsenellä on oppimiseen ja ymmärtämiseen liittyviä tuen tarpeita.
- Teemme tiivistä yhteistyötä Helsingin kehitysvammautuki 57:n, Kehitysvammaisten palvelusäätiön ja Autismi- ja Aspergerliiton kanssa.

Tulokset ja vaikutukset

Vanhemmat saavat tietoa ja valmiuksia tukea nuoren itsenäistymis- ja irtautumisprosessia.

Vanhemmat pystyvät toimimaan aiempaa paremmin muuttuvassa tuen ja palveluiden kentässä.

Kehitysvammaisia perheenjäseniä tuetaan heidän valinnoissaan ja päätöksissään.

Syntyy verkkoauttamisen ja -vertaistuen muotoja, jotka palvelevat perheitä asuinpaikasta riippumatta.

Toiminta tarjoaa uudenlaista vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia.

Viestinnän kehittäminen

Tavoitteet

Vahvistaa strategian mukaisesti ja ensisijaisesti vammaisten ihmisten osallisuutta kaikilla elämäntilanteilla. Kaikessa viestinnässämme korostamme YK:n vammaissopimuksen merkitystä. Varmistamme jäsenistöllemme saavutettavaa ja tarpeenmukaista tietoa oikeuksista, palveluista ja erilaisista

tukimuodoista. Viestimme hyvistä toimintamalleista ja edistämme vertaisoppimista. Luomme ja vahvistamme vertaisyhteisöjä myös verkkoalustoillamme ja sosiaalisen median kanavillamme.

Tukiliiton ääni ja meille tärkeät teemat kuuluvat julkisessa keskustelussa ja välittyvät myös päättäjille sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla.

Kehitämme koko työntekijäorganisaation viestintäosaamista. Viestimme selkeällä yleiskielellä ja selkokielellä, ja vaalimme tiedon saavutettavuutta.

Toiminnan sisältö ja toteutus

Jatkamme monikanavaisen, moniäänisen viestinnän kehittämistä.

Uudistetun verkkopalvelun www.tukiliitto.fi kehitystyö jatkuu. Verkkoalusta antaa paljon mahdollisuuksia yhä kehittää audiovisuaalisten keinojen ja sosiaalisen median käyttämistä Tukiliiton näkyvyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Jäsenlehdet ilmestyvät tehtyjen linjausten mukaisesti: neljä yleiskielistä Tukiviestiä ja kuusi selkokielistä Leijaa. Tukiviesti ilmestyy uudistuneena vuoden 2019 alussa.

Viestintä toimii myös varainhankinnan tukena ja työkaluna, ja samalla edistää Tukiliiton näkyvyyttä ja tunnettuutta.

Vaikuttamisviestintä on vuonna 2019 yksi kehittämisen painopiste. Lainsäädännön ja palvelurakenteen muutokset edellyttävät kaikilta toiminnoiltamme vahvaa viestintää.

Tulokset ja vaikutukset

Tukiliiton toiminta sekä vammaisia ihmisiä hyödyttävä tieto ja tuki ovat entistä helpommin saavutettavia. Tämä houkuttelee uusia jäseniä ja vapaaehtoistoimijoita mukaan järjestön toimintaan.

Vahva läsnäolomme julkisessa keskustelussa varmistaa, että kehitysvammaisten ihmisten oikeudet tunnetaan. Ajantasaisen tiedon avulla jäsenistömme pystyy myös itse puolustamaan oikeuksiaan. Päättäjien ja alan ammattilaisten tietoisuus YK:n vammaissopimuksen merkityksestä vahvistuu.

Talous

Apurahat

Jaamme yli 40 000 euroa apurahoja vapaa-ajan ja harrastustoimintaan sekä osallistumismahdollisuuksien lisäämiseen kehitysvammaisille nuorille ja aikuisille sekä heidän toimintaryhmilleen.

Liiton apurahatoiminnan tavoitteena on edistää kehitysvammaisten ihmisten osallisuutta ja osallistumista vapaa-ajan toimintaan, edistää osallisuuden ja inklusion toteutumista kannustamalla toimintaan myös muissa, kuin erityisryhmille suunnatuissa ryhmissä sekä paikata taloudellisen tuen avulla yhteiskunnan eriarvoisuutta. Kehitysvammaiset kansalaiset ovat keskimäärin pienituloisia. Heillä on myös muita heikommat mahdollisuudet hakea ja saada muiden toimijoiden apurahoja tai taloudellista tukea vapaa-ajantoimintaan.

Varainhankinta

Tavoitteena on saada varainhankinnalla yli 50 000 euroa uutta rahaa toimintaan. Jatkamme varainhankinnan pitkäjänteistä kehittämistä, jonka aloitimme vuonna 2016. Kokeilemme ja opimme, niin että osaaminen kasvaa ja tulokset paranevat. Panostamme ensisijaisesti rahankeräyksiin ja muuhun vastikkeettomaan varainhankintaan.

Talousarvioraami vuodelle 2019

Toiminnan laajuus:

Liiton toiminnan laajuus euroissa on 3,8 miljoonaa euroa. (Vuonna 2015 laajuus oli 3,5 miljoonaa euroa).

Valtionavustusten osuus tuotoista on 70 – 75 %, joten liiton toiminta on niistä riippuvainen.

Toiminnan muutokset:

Suunnitelmissa ei ole merkittäviä, talousvaikutteisia muutoksia yleisrahoitteiseen toimintaan.

Haemme 2 –

4 uutta avustusta kehittämishankeisiin. Varainhankintaan panostetaan.

Tulostavoite:

Taloudessa pyrimme tasapainoiseen tulokseen. Tavoitteena on pieni ylijäämä, joka riittää kattamaan vuotuiset lainanhoitokulut.

Investoinnit:

Suunnitelmissa ei ole isoja investointeja vuodelle 2018.

Liittokokous antaa liittohallitukselle tehtäväksi ja valtuudet päättää varsinaisesta talousarviosta seuraavalle vuodelle.